

CIELE A VÝSTUPY VZDELÁVANIA

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*

Fakulta: *Filozofická fakulta*

Typ študijného programu: *štandardný/nekombinačný*

Názov študijného programu: *prekladateľstvo a tlmočníctvo*

Názov študijného odboru: *filológia*

Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.*

Forma štúdia: *externá*

Metóda štúdia: *kombinovaná*

Výstupy vzdelávania

Profilový predmet: *1IPT/VMP/22 Výskumné metódy v prekladateľstve*

Odporúčaný semester: *3.*

Získané vedomosti:

Doktorand/ka má vedomosti o kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v translatológii, o spôsoboch zberu dát, o spôsobe výberu a metód zberu dát podľa konkrétnej skúmanej problematiky a o interpretácii výsledkov výskumu.

Získané zručnosti:

Doktorand/ka dokáže identifikovať výskumný problém, sformulovať výskumné otázky, resp. hypotézy a dokáže sa na základe skúmanej problematiky rozhodnúť pre spôsob zberu dát, pre optimálnu výskumnú metódu.

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka predmetu vie zdôvodniť použitie konkrétneho spôsobu zberu dát, konkrétnej výskumnej metódy a dokáže správne interpretovať výsledky svojho výskumu. Pri realizácii výskumu postupuje podľa etických princípov.

Profilový predmet: *1IPT/VMT/22 Výskumné metódy v tlmočení*

Odporúčaný semester: *3.*

Získané vedomosti:

*Doktorand/ka po absolvovaní daného predmetu ovláda základné metódy výskumu tlmočenia ako procesu sprostredkovanej komunikácie;
– pozná základné práce významných translatológov;*

- orientuje sa v problematike metodológie výskumu rôznych aspektov tlmočenia;
- identifikuje metodologické východiská monitoringu parametrov tlmočnického výskumu;
- disponuje prehľadom o možných druhoch translácie z hľadiska jej diferenciacie podľa viacerých premenných.

Získané zručnosti:

Absolvent/ka predmetu dokáže vyhľadať odbornú literatúru spätú s problematikou ním analyzovaného javu a overiť pravdivosť existujúcich tvrdení aplikáciou techník tlmočenia;

- dokáže zaobchádzať s technickým vybavením tlmočnického laboratória a využívať potenciálne možnosti na výskum a riešenie čiastkových aspektov zadaných úloh;
- vie prepojiť výskum v oblasti vlastného translátologického problému s výskumom a metodológiou iných vedných odborov.

Získané kompetentnosti:

Absolvent/ka predmetu má potenciál samostatne spracovať výskumný problém na základe poznatkov vyexcerpovaných z dostupnej odbornej literatúry;

- pri hľadaní informácií využíva dostupné teoretické zdroje a technické inštrumentárium;
- disponuje návykom metodologicky aplikovať skúsenosti a zistenia pri práci s audiovizuálnymi komunikátmi a následne vyvodí teoretické postuláty s presahom do aplikačnej roviny;
- sám alebo ako člen tímu dokáže autonómne pracovať a prepojiť výskum v oblasti vlastného translátologického problému s výskumom a metodológiou iných vedných odborov.

Profilový predmet: *Interpretácia textu*

Odporúčaný semester: 3.

Získané vedomosti:

Absolvent/ka získa ucelený a systematicky formovaný súbor vedomostí o texte, vie definovať umelecké a neumelecké texty, literárne a neliterárne texty, rozumie vzťahom medzi nimi. Nadobudne poznanie o texte a jeho interpretácii, ako aj o teórii interpretácie: diskurze a prebytku významu (teórii P. Ricoeura).

Vie definovať jednotlivé funkčné štýly a rozumie ich špecifikám, ako aj rozdielom medzi nimi, vie identifikovať a definovať žánre jednotlivých štýlov. Vie tvorivo aplikovať a zovšeobecniť poznanie o jazykových štýloch.

Absolvent získa ucelený a systematicky formovaný súbor teoretických vedomostí o podstate literatúry a jej špecifikách. Dokáže vlastnými slovami definovať a vysvetliť základné pojmy z teórie a poetológie literatúry, z interpretácie (umeleckého) textu.

Vie charakterizovať kompozíciu, tematický plán diela, fabulu a sujet, motív.

Pozná literárnodruhovou a žánrovú výstavbu literárneho diela, základné znaky lyriky, epiky, drámy, ako aj vybraných žánrov.

Dokáže identifikovať vlastnosti básnického umeleckého textu z verzologického hľadiska (časomerný, sylabický, sylabotonický, voľný verš, strofa, rým), ako aj v motivickej a jazykovej oblasti (trópy a figúry).

Vie charakterizovať literárnu postavu, kategóriu rozprávača, čas a priestor v epickom texte.

Získané zručnosti:

Absolvent/ka aktívne získava teoretické (literárnovedné) vedomosti (zo štylistiky), kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy a interpretácie vybraných umeleckých textov;

disponuje zručnosťou analyzovať text v tematickej, kompozičnej, žánrovej, jazykovo-štylistickej rovine.

Dokáže tvorivo riešiť literárnovedné problémy, užšie, problémy pri interpretácii umeleckého textu a v nadväznosti na literárnovedné poznanie u nás i vo svete.

Získané kompetentnosti:

Absolvent/ka predmetu je kompetentný určiť formálne a obsahové znaky literárnych a neliterárnych textov, keďže ich poznanie je predpokladom interpretácie a efektívneho prekladu, uvedomuje si a vyhodnocuje ich uplatnenie v procese metakomunikácie.

Absolvent/ka predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie literárnovedných problémov, tvorivo ich riešiť;

dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy literárnovedného výskumu, samostatne a tvorivo analyzovať a interpretovať umelecké texty s ohľadom na širší kontext.

Profilový predmet: *Lingvokulturologické a lingvokognitívne aspekty prekladu*

Odporúčaný semester: 3.

Získané vedomosti:

Absolvent/ka daného predmetu preukáže svoje vedomosti, zručnosti a kompetencie v súlade s Národným kvalifikačným rámcom SR:

- *dokáže sa systematicky zorientovať v jednotlivých lingvistických a translatologických pojmoch, detailne ovláda terminologické inštrumentárium;*
- *dokáže definovať a aktívne reagovať na nosné koncepcie kognitívne orientovaných vied pri argumentovaní vlastného výskumu;*
- *dokáže kriticky zhodnotiť jednotlivé lingvistické východiská problematiky prekladu;*
- *dokáže komentovať a argumentovať jednotlivé prekladateľské postupy a lingvokognitívne metódy;*
- *dokáže syntetizujúcim a argumentačným spôsobom aplikovať a zdôvodniť teoretické poznatky pri vlastnej výskumnej činnosti.*

Získané zručnosti:

Absolvent/ka predmetu dokáže prezentovať osvojené zručnosti a metódy vedeckého výskumu spojené s danou problematikou;

- *je schopný/á ďalej rozvíjať a prezentovať mechanizmus vyhľadávania, spracovania a aplikácie adekvátnych metodík výskumu,*
- *má potenciál preukázať znalosť základných terminologických a pracovných stereotypov v skúmanej oblasti;*
- *dokáže ďalej rozvíjať kognitívne predpoklady k úspešnému zvládnutiu teoretických koncepcií a prístupov k výskumu lingvokognitívnych javov;*
- *je schopný/á zdokonaľovať a prejavíť svoje komunikačné schopnosti;*

- *vie kreatívne pristupovať k riešeniu zadaných problémov.*

Získané kompetentnosti:

Absolvent/ka predmetu je schopný/á koncipovať, konštruovať, realizovať a upravovať podstatnú časť výskumu s vedeckou integritou;

- *prijatť zodpovednosť za výskum i prezentované výsledky výskumu;*
- *plne si uvedomuje morálny a spoločenský dosah prezentovaných výsledkov vlastných záverov výskumu;*
- *je schopný argumentovať metodiku a stratégiu, koncepčné riešenia zadaných úloh;*
- *je schopný sa naďalej vzdelávať, rozširovať svoje poznatky a orientabilitu v teórii a aktuálnych výskumoch;*
- *je schopný preukázať a naďalej rozvíjať svoje digitálne kompetencie;*
- *dokáže vyhľadávať, spracúvať, analyzovať a kriticky zhodnotiť odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku;*
- *dokáže sa adekvátne rozhodnúť a prevziať zodpovednosť za svoje rozhodnutia;*
- *preukáže schopnosť prijatť zodpovednosť za seba a členov tímu a kooperovať v tíme;*
- *dokáže interagovať so širšou vedeckou komunitou a laickou verejnosťou vo veci expertízy ním skúmanej oblasti.*

Profilový predmet: Teoreticko-metodologické aspekty jazykovej komunikácie

Odporúčaný semester: 3.

Získané vedomosti: *Doktorand/ka má vedomosti o fungovaní jazykových systémov a potrebe ich poznania v prospech úspešnosti dosiahnutia komunikačných cieľov, o synchronných aspektoch skúmania komunikačných aktov v slovenčine a vo svete, o zásadách efektívnej komunikácie písomnej aj ústnej, o teórii komunikačných aktov, etike komunikácie, komunikačných bariérach, ako aj o kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v jazykovej komunikácii.*

Získané zručnosti:

Doktorand/ka dokáže identifikovať výskumný problém, sformulovať výskumné otázky, resp. hypotézy a dokáže sa na základe skúmanej problematiky rozhodnúť pre spôsob zberu dát, pre optimálnu výskumnú metódu.

Absolvent aktívne získava teoretické vedomosti z oblasti jazykovej komunikácie, kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy a interpretácie vybraných rečových aktov; disponuje zručnosťou analyzovať komunikáciu z hľadiska efektivity komunikácie; dokáže tvorivo riešiť jazykovo-komunikačné problémy, definovať ich.

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu je kompetentný určiť formálne a obsahové znaky efektívnej komunikácie, keďže ich poznanie je predpokladom efektívneho prekladu a percepcie, uvedomuje si a vyhodnocuje ich uplatnenie v procese metakomunikácie. Absolvent predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie jazykovo-komunikačných problémov, tvorivo ich riešiť; dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy výskumu komunikácie, samostatne a tvorivo analyzovať komunikáty s ohľadom na širší translačný kontext a prienik dvoch jazykových systémov.

Doktorand/ka vie zdôvodniť použitie konkrétneho komunikačného aktu a uplatnenia konkrétnej zásad komunikácie s cieľom efektívnej komunikácie, konkrétnej výskumnej metódy a dokáže správne interpretovať výsledky svojho výskumu. Pri realizácii výskumu postupuje podľa etických princípov.